

Sparbarometern fjärde kvartalet 2009

Kompletterande uppgifter

De tio stora aktörerna

Tio aktörer har tillsammans 84,2 procent av marknaden. Utvecklingen de senaste två åren framgår av tabellen:

	QIV-09	QIII-09	QII-09	QI-09	QIV-08	QIII-08	QII-08	QI-08
SEB	12,9	13,1	13,6	13,7	14,0	14,6	14,4	14,3
Swedbank	14,4	14,8	14,7	14,6	14,5	14,7	15,0	14,8
Alecta	9,8	9,7	9,7	9,7	9,9	9,7	9,6	9,8
Skandia	9,6	9,8	9,7	9,6	9,7	9,8	9,9	9,8
Nordea	9,2	8,8	8,9	8,8	8,8	8,7	8,6	8,5
Handelsbanken	8,2	8,2	8,2	7,5	7,5	7,3	7,6	7,3
AMF	7,5	7,5	7,5	7,5	7,4	7,3	7,1	7,3
LF	4,8	4,8	4,8	4,8	4,8	4,6	4,7	4,7
Folksam	4,4	4,7	4,6	5,0	4,5	4,3	4,2	4,5
Storebrand/SPP	3,4	3,4	3,4	3,4	3,6	3,4	3,4	3,7
Summa	84,2	84,8	85,1	84,6	84,7	84,4	84,5	84,7

Den minskade andelen för SEB under tredje kvartalet 2009 förklaras främst av tekniska orsaker i samband med redovisning av repor i livbolagets portfölj.

	QIV-09	QIII-09	QII-09	QI-09	QIV-08	QIII-08	QII-08	QI-08
Stockförändring	142 862*	200 611	255 571	4 087	-82 572*	-104 181	-12 458	-229 487

*QIV 2008 inkluderar nysparande PPM 27 000 och QIV 2009 inkluderar nysparande PPM 29 900

Nysparandet - brutto respektive netto - uppgår till:

	QIV-09	QIII-09	QII-09	QI-09	QIV-08	QIII-08	QII-08	QI-08
Nysparande	54 390*	23 839	58 909	11 883	36 549*	2 728	50 865	-27 067
Upplåning	60 760	47 167	60 102	29 949	39 304	34 475	67 818	38 288
Nettosparande	-6 370	-33 328	-1 193	-18 066	-2 755	-31 747	-16 953	-65 355

*QIV 2008 inkluderar PPM 27 000 och QIV 2009 inkluderar PPM 29 900

Hushållens lån, miljoner kronor

(Källa: Riksbanken, CSN)

	Banker	Hypoteks- institut	Övr kredit- marknads- bolag	CSN	Summa	Förändring föreg kvartal	Förändring föreg år
041231	313 504	968 830	116 512	169 903	1 568 749	+3,9%*	+11,6%*
050331	328 872	979 312	116 579	171 075	1 595 838	+1,7%	+11,5%*
050630	337 644	1 019 028	119 744	172 247	1 648 663	+3,3%	+11,6%*
050930	343 151	1 057 461	121 208	173 419	1 695 239	+2,8%	+12,3%*
051231	351 222	1 107 325	119 425	174 590	1 752 562	+3,4%	+11,7%
060331	360 277	1 137 946	115 119	175 404	1 788 746	+2,1%	+12,1%
060630	374 775	1 174 973	117 787	176 219	1 843 754	+3,1%	+11,8%
060930	383 971	1 205 879	121 286	177 033	1 888 169	+2,4%	+11,4%

061231	401 346	1 247 227	122 571	177 848	1 948 992	+3,2%	+11,2%
070331	404 367	1 277 045	122 070	178 207	1 981 689	+1,7%	+10,8%
070630	419 827	1 319 681	125 251	178 566	2 043 325	+3,1%	+10,8%
070930	<u>430 866</u>	<u>1 353 991</u>	125 625	178 925	2 088 728	+2,2%	+10,6%
071231	648 368	1 188 947	124 913	179 285	2 141 513	+2,5%	+9,9%
080331	662 478	1 213 206	124 301	179 816	2 179 801	+1,8%	+10,0%
080630	692 116	1 242 345	132 811	180 347	2 247 619	+3,1%	+10,0%
080930	710 316	<u>1 265 731</u>	<u>125 169</u>	180 878	2 282 094	+1,5%	+9,3%
081231	722 336	1 326 692	90 962	181 408	2 321 398	+1,7%	+8,4%
090331	723 702	1 355 535	89 699	182 411	2 351 347	+1,3%	+7,9%
090630	735 883	1 399 965	92 186	183 415	2 411 449	+2,6%	+7,3%
090930	746 476	1 434 276	93 446	184 418	2 458 616	+2,0%	+7,7%
091231	760 774	1 475 983	97 197	185 422	2 519 376	+2,5%	+8,5%

*Den angivna förändringstakten påverkas av diskontinuiteter i rapporteringen.

Siffrorna i kolumnerna 2, 3 och 4 är hämtade från Riksbankens finansmarknadsstatistik. Förändringarna i kolumnerna 2 och 3 mellan 2007-09-30 och 2007-12-31 förklaras av att SEB Bolån och SEB Finans från och med fjärde kvartalet 2007 redovisas under banklån. Sammanlagt rör det sig om cirka 200 miljarder kronor som överförs till kolumn 2. Förändringarna i kolumnerna 3 och 4 mellan 2008-09-30 och 2008-12-31 berör ett institut som omklassats från finansbolag till bolåneinstitut.

För siffrorna i kolumn 5 gäller att årsskiftessiffrorna är hämtade ur CSNs årsredovisning (not 11, summa lånefordringar, från 2006 och tidigare not 9 fordringar). Uppgifter för mellanliggande kvartal har interpolerats.

Marknadsvärden på bostäder, miljoner kronor

(Källa: SCB, maklarstatistik.se)

	Småhus	Borätter	Summa	Förändring föreg kvartal	Förändring föreg år
041231	2 046 818	540 470	2 587 288	+4,2%	+8,0%
050331	2 110 411	549 640	2 660 051	+2,8%	+11,8%
050630	2 114 848	535 568	2 650 416	-0,4%	+10,1%
050930	2 135 553	560 044	2 695 597	+1,7%	+8,6%
051231	2 191 751	644 942	2 836 694	+5,2%	+9,6%
060331	2 370 700	659 033	3 029 733	+6,8%	+13,9%
060630	2 313 022	678 878	2 991 900	-1,2%	+12,9%
060930	2 333 727	732 309	3 066 036	+2,5%	+13,7%
061231	2 456 477	758 572	3 215 049	+4,9%	+13,3%
070331	2 542 254	853 921	3 396 175	+5,6%	+12,1%
070630	2 576 269	907 574	3 483 843	+2,6%	+16,4%
070930	2 591 058	905 562	3 496 620	+0,4%	+14,0%
071231	2 704 935	878 793	3 583 728	+2,5%	+11,5%
080331	2 789 233	910 773	3 700 006	+3,2%	+8,9%
080630	2 694 582	925 707	3 620 289	-2,2%	+3,9%
080930	2 688 667	873 618	3 562 285	-1,6%	+1,9%
081231	2 596 974	878 217	3 475 191	-2,4%	-3,0%
090331	2 706 414	931 592	3 638 006	+4,7%	-1,7%
090630	2 744 865	968 418	3 713 283	+2,1%	+2,6%
090930	2 778 881	1 008 794	3 787 685	+2,0%	+6,3%
091231	2 806 669	1 039 058	3 845 727	+1,5%	+10,7%

Metodupplysningar, teknisk beskrivning

Säsongvariationer

Banksparandet är normalt större under första halvåret med regelbundet återkommande utflöden under semestermånaden juli och julförslaget december. Under augusti ökade tidigare tillgodohavandena på grund av skatteåterbäringen, men denna har numer flyttats till juni.

Försäkringsbolagen har sin tyngdpunkt i inflödet under årets första kvartal:

2005	47%
2006	55%

2007	64%
2008	49%
2009	40%

Traditionell försäkring

Uppgifterna om traditionell försäkring är hämtade från bolagens rapportering till Finansinspektionen. Rapporteringen är bruttorapportering, dvs den avser även lånefinansierade tillgångar. Försäkringsbolagen har normalt obetydliga skulder vid sidan av de försäkringstekniska skulderna, därför har bolagens hela tillgångsmassa kunnat räknas som hushållsparande. Den bokföringstekniska hanteringen av repor kan emellertid innebära stora svängningar i den synliga tillgångsmassan hos livförsäkringsbolagen, svängningar som inte har någon motsvarighet i förändringar i bolagens reella ställning. Handelsbanken-koncernen har lämnat kompletterande uppgifter som från och med fjärde kvartalet 2004 ersatt de siffror som finns i Finansinspektionens/Försäkringsförbundets sammanställningar.

Hushållens direktägande av aktier

SCB redovisar i sina Finansräkenskaper (Fm 17 SM) kvartalsvis hushållens direktägande av aktier. Senast tillgängliga uppgifter är från 2009-09-30, då hushållens och hushållens intresseorganisationers direktägande av svenska och utländska börsnoterade aktier uppgick till 651,9 miljarder kronor. Stockholmsbörsen gick under perioden oktober till december 2009 upp med 12,08 procent. Vid ett antagande om nettosparande noll i aktier bör hushållens aktieportfölj den 31 december 2009 ha varit värd 730,7 miljarder.

Hushållens ägande av fonder

I Sparbarometern ingår samtliga fonder på den svenska marknaden, såväl svenska som utländska fonder – i den mån de finns upptagna i den svenska statistiken eller ingår i PPMs fondutbud. Hushållen svarar för merparten av fondinnehavet, men även företag, stiftelser och andra juridiska personer har ett betydande fondinnehav. Den del av fondinnehavet som ägs via fondförsäkring eller premiepensionssparandet redovisas för sig i två egna kolumner. SCBs redovisning av hushållens och hushållens intresseorganisationers direkta fondägande (svenska fonder+utländska fonder o aktier) per den 30 september 2009 är 500,1 miljarder kronor eller 59,3 procent av de fonder som finns upptagna i Sparbarometern samma dag.

Hushållens ägande av bostäder

Sparbarometern inkluderar översiktliga uppgifter om hushållens ägande av bostäder, dels småhus (både villor och fritidshus), dels bostadsrätter.

Basen för uppgifterna om småhusägandet är taxeringsuppgifter och prisstatistik. Utgångspunkt för sammanställningen är det fastställda taxeringsvärdet för 2001, som multiplicerats med 1,33 (taxeringsvärdet ska motsvara 75 procent av marknadsvärdet). Det värde som då fås, 1607 miljarder kronor, har använts som uppskattat tillgångsvärde för första kvartalet 2001. För tidigare och senare kvartal har värdet justerats med användning av SCBs prisstatistik (medelvärde för köpeskilling, SM Bo40). För fjärde kvartalet 2009 har SCBs siffra för tredje kvartalet 2009 använts och justerat med uppgiften från maklarstatistik.se, att priserna under kvartalet ökat med 1 procent.

För bostadsrätter har uppgifter i SCBs finansstatistik använts. De uppgifterna är framräknade på ett schablonmässigt sätt och bygger på antaganden om genomsnittstorleken på lägenheter och kvadratmeterpriser i olika delar av landet. Siffrorna tar hänsyn till omvandling av hyresrätter till bostadsrätter, men beräkningsmetoderna är förhållandevis grova. För fjärde kvartalet 2009 har SCBs uppgifter för tredje kvartalet 2009 använts och justerats med uppgiften från maklarstatistik.se att priserna under kvartalet ökat med 3 procent. Den använda metoden innebär att utvecklingen under fjärde kvartalet 2009 exkluderar såväl omvandling av hyresrätter till bostadsrätter som nybyggnation av bostadsrätter.

Nordea

Nordbanken började under första halvåret 1998 sälja fondförsäkring för det finländska fondförsäkringsbolaget Merita. Merita (numera Nordea) rapporterar via Nordea nyteckning och premieinkomster till Försäkringsförbundet (och Finansinspektionen). Dessa inrapporterade siffror har använts i sammanställningen. Värdet på placeringsportföljen har under åren 2006-2008 hämtats direkt från Nordea, medan tidigare års värden uppskattats med hjälp av flödesuppgifterna och antaganden om värdeutvecklingen på portföljen. Samma metod har tillämpats för år 2009.

Definitioner

Obligationer m m. Uppgifterna hämtas från SOX, NDX, Handelsbanken och Riksgäldskontoret. Ett problem vid redovisningen av privatobligationsstocken är hur stor andel av statens obligationsstock som skall räknas till kategorin "privatobligationer". Huvuddelen av statens obligationslån handlas på interbankmarknaden, medan en mindre del av *samma* lån kan hamna på

”privatobligationsmarknaden”. Privatobligationer definieras i Sparbarometern som det som finns redovisat hos SOX, hos NDX plus de privatobligationer som är emitterade av Stadshypotek Bank och handlas direkt genom Handelsbanken. Till privatobligationer räknas även aktieindexobligationer. Då inte alla obligationslån är noterade på de aktuella listorna kan förskjutningar i andelen noterade lån påverka volymerna. Så har skett under första kvartalet 2007 då SEB ökat andelen noterade lån högst avsevärt och förändringarna i marknadsandelar återspeglar därför inte den reella marknadsutvecklingen. Liknande förändringar, men spridda över flera bolag, skedde under andra kvartalet 2008. Privatobligationer redovisas med nominella värden såväl när det gäller stock som förändring och nysparande. Detta innebär att siffrorna blir något missvisande, särskilt i samband med emission av nollkupongsobligationer, men alternativet att redovisa siffrorna till marknadsvärde hade skapat ännu större problem i samband med ränteförändringar. Vad gäller NDX medtas de obligationer som finns redovisade under ”NDX Bonds” hos NGM (Nordic Growth Market). Detta görs från 2005-03-31.

Källor

Sparandestock

Bankinlåning. Inlåning från hushållen enligt Riksbankens redovisning (via SCBs databas). I bankinlåningen inräknas också den del av IPS-sparandet som placerats på inlåningskonto i bank.

Traditionell försäkring och fondförsäkring. Uppgifter från Försäkringsförbundets statistik, siffrorna bygger på försäkringsbolagens redovisade placeringar och kan därför något avvika från det redovisade försäkringskapitalet.

Fonder. Grundmaterial från Svensk Fondstatistik (MoneyMate). Siffrorna är justerade för den del av fonderna som avser fondförsäkringssparande och PPM-sparande. Fondförsäkringssparandet har i sin helhet antagits vara placerat i försäkringsbolagets egna fonder, med undantag för Skandia och Länsförsäkringar, där justeringar gjorts grundade på fördelningen av externa fonder enligt den för varje kvartal senast aktuella årsredovisningen.

Nysparande

Bankinlåning. Stock vid aktuella tillfället för inlåning från hushållen minus beräknad ränta som hämtats från Riksbanken Finansmarknadsstatistik. För IPS-inlåning på konto har tillämpats den räntesats som Swedbank (störst på IPS-marknaden) erbjuder.

Försäkringssparande. Premieinkomst ./ försäkringsersättningar ./återbäring* ./återköp, siffrorna hämtade från Försäkringsförbundets kvartalssammanställningar.

*Den del av återbäringen som utbetalats under kvartalet

Fonder. Från år 2000 har de uppgifter som insamlats av nyhetsbrevet Fond & Bank använts. Dessa uppgifter avser dock enbart sex, från och med andra kvartalet 2001 sju och från och med första kvartalet 2002 tio av de största fondbolagen. Från och med andra kvartalet 2003 har uppgifter från Svensk Fondstatistik/Moneymate använts. De sammanställningarna omfattar flertalet stora fondbolag.

Obligationer m m. Förändring i nominella värdet av obligationsstocken och stockförändringen i statliga sparformer (riksgäldskonto och premieobligationer).

Premiepension. Förändring i av Pensionsmyndigheten (tidigare PPM) angivet nyanskningsvärde för fonderna under de perioder då placeringar i premiepensionssystemet gjorts.

Strukturförändringa m m (senaste fem åren)

- Från fjärde kvartalet 2009 redovisar Moneymate inte längre Folksam fonder separat. Dessa ingår numer i Swedbank (se endan).
- Den 20 januari 2009 förvärvade Swedbank Banco Fonder. Bolaget ägdes av ABN AMRO Bank, som i slutet av 2007 förvärvades av tre internationella banker, varvid det svenska bolaget tillföll det belgiska bankbolaget Fortis. Det var Fortis som sålde Banco Fonder till Swedbank. Eftersom transaktionen skedde under 2009 räknas Banco Fonder för fjärde kvartalet 2008 fortfarande till gruppen ”övriga”, för att från första kvartalet 2009 redovisas som en del av Swedbank.
- Den 1 januari 2008 tog Folksam över KP Pension, vilket förutom försäkringsbolaget KP Pension omfattade såväl en stiftelse som en försäkringsförening (förvaltd volym 36 miljarder kronor).
- Under fjärde kvartalet 2007 övertog Swedbank Folksam Fonder.
- Per den 21 december 2007 övertog det norska bolaget Storebrand SPP Liv från Handelsbanken. Övertagandet motsvarade 3,6 procent av den totala sparstocken, 6,3 procent av den traditionella försäkringen, 7,2 procent av fondförsäkringen och 7,2 procent av placeringarna i PPM.
- Per den 31 mars 2005 inkluderas emitterad volym noterad i ”NDX Bonds” under rubriken ”Obligationer m m”